1. ספר שמות פרק כז

כ ואתה תצוה את־בני ישראל ויקחו
כא אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד: באהל
מועד מחוץ לפרכת אשר על־העדת יערך אתו אהרן ובניו
מערב עד־בקר לפני יהוה חקת עולם לדרתם מאת בני
א ישראל: פרק כח ואתה הקרב אליך את־אהרן אחיך ואת־
בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו־לי אהרן נדב ואביהוא
ב אלעזר ואיתמר בני אהרן: ועשית בגדי־קדש לאהרן אחיך
ג לכבוד ולתפארת: ואתה תדבר אל־כל־חכמי־לב אשר
מלאתיו רוח חכמה ועשו את־בגדי אהרן לקדשו לכהנו־
ד לי: ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת
תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי־קדש לאהרן אחיך ולבניו
לכהנו־לי:

המשך כח

כט ונשא אהרן את־שמות בני־ישראל בחשן המשפט
ל על־לבו בבאו אל־הקדש לזכרן לפני־יהוה תמיד: ונתת אל־
חשן המשפט את־האורים ואת־התמים והיו על־לב אהרן
בבאו לפני יהוה ונשא אהרן את־משפט בני־ישראל על־
לבו לפני יהוה תמיד

שמות כט

מב עלת
תמיד לדרתיכם פתח אהל־מועד לפני יהוה אשר אועד
מג לכם שמה לדבר אליך שם: ונעדתי שמה לבני ישראל
מד ונקדש בכבדי: וקדשתי את־אהל מועד ואת־המזבח
מה ואת־אהרן ואת־בניו אקדש לכהן לי: ושכנתי בתוך בני
מו ישראל והייתי להם לאלהים: וידעו כי אני יהוה אלהיהם
אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני יהוה
אלהיהם:

ספר דברים פרק כה

יג לא־
יד יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה: לא־יהיה לך בביתך
טו איפה ואיפה גדולה וקטנה: אבן שלמה וצדק יהיה־לך איפה
שלמה וצדק יהיה־לך למען יאריכו ימיך על האדמה אשר־
טז יהוה אלהיך נתן לך: כי תועבת יהוה אלהיך כל־עשה אלה
כל עשה עול:
יז יח זכור את אשר־עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים: אשר
קרך בדרך ויזנב בך כל־הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא
יט ירא אלהים: והיה בהניח יהוה אלהיך לך מכל־איביך מסביב
בארץ אשר־יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את־
זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח:

ספר דברים פרק כו

יא ושמחת בכל־הטוב אשר נתן־לך יהוה אלהיך ולביתך אתה
יב והלוי והגר אשר בקרבך: כי תכלה לעשר את־
כל־מעשר תבואתך בשנה השלישת שנת המעשר ונתתה
יג ללוי לגר ליתום ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו: ואמרת
לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן־הבית וגם נתתיו ללוי
ולגר ליתום ולאלמנה ככל־מצותך אשר צויתני לא־עברתי
יד ממצותיך ולא שכחתי: לא־אכלתי באני ממנו ולא־בערתי
ממנו בטמא ולא־נתתי ממנו למת שמעתי בקול יהוה אלהי
טו עשיתי ככל אשר צויתני: השקיפה ממעון קדשך מן־השמים
וברך את־עמך את־ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר
נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש:

4. מדרש רבה אסתר פרשה ו'

. איש יהודי היה בשושן הבירה. איש. מלמד שהיה מרדכי שקול בדורו כמשה בדורו, דכתיב ביה (במדבר יב ג) והאיש משה ענו מאד, מה משה עמד בפרץ דכתיב (תהלים קו כג) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ וגו', אף מרדכי כן דכתיב (לקמן י ג) דורש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו, מה משה למד תורה לישראל דכתיב (דברים ד ה) ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים. אף מרדכי כן דכתיב (לקמן ט ל) דברי שלום ואמת וכתיב (משלי כג כג) אמת קנה ואל תמכר. ושמו מרדכי.

המשך מדרש רבה אסתר

(לקמן ג ב) לא יכרע ולא ישתחוה, וכי קנתרן היה ועובר על גזרת המלך. אלא כשצוה אחשורוש להשתחות להמן, חקק עבודת כוכבים על לבו ונתכון כדי שישתחוו לעבודת כוכבים. וכשהיה רואה המן שאין מרדכי משתחוה לו, נתמלא חמה. ומרדכי אומר לו יש אדון המתגאה על כל גאים, היאך אני מניחו ואשתחוה לעבודת כוכבים. ולפי שיחד שמו של הקדוש ברוך הוא נקרא יהודי, לומר יהודי יחידי. ויש אומרים שהיה שקול כאברהם בדורו, מה אברהם אבינו מסר את עצמו לתוך כבשן האש והחזיר והכיר לבריות גדלתו של הקדוש ברוך הוא, הדא הוא דכתיב (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, אף מרדכי בימיו הכירו הבריות גדלתו של הקדוש ברוך הוא, הדא הוא דכתיב (לקמן ח יז) ורבים מעמי הארץ מתיהדים. ויחד שמו של הקדוש ברוך הוא וקדשו, ולפיכך נקרא יהודי, דכתיב איש יהודי, אל תקרי יהודי אלא יחידי.

המשך מסכת מגילה דף טו

ואמר ר"א אמר רבי חנינא *כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם שנאמר ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי

7. רש"י אסתר ב' (יא)

ומה יעשה בה. זה אחד משני צדיקים שניתן להם רמז ישועה דוד ומרדכי. דוד שנאמר (שמואל א יז) גם את הארי גם את הדוב הכה עבדך אמר לא בא לידי דבר זה אלא לסמוך עליו להלחם עם זה וכן מרדכי אמר לא אירע לצדקת זו שתלקח למשכב נכרי אלא שעתידה לקום להושיע לישראל לפיכך היה מחזר לדעת מה יהא בסופה:

8. ר' משה אלשיך

(יט) ומרדכי יושב בשער המלך. זה ענין בפ"ע. כי מה' היתה זאת שישב בשער המלך. ולא מאסתר [כי אין אסתר מגדת מולדתה שהיא קרובת מרדכי כי אף את עמה לא הנידה] כדי שיתודע לו ענין בגתן ותרש ושיתודע לו גזרת המן.

10. מלבי"ם שמואל א' טו

והנה לא הזהירו ה' בל יחוס או בל ירחם על עמלק, כי אלה מתכונות נפשיות שהגם שיקיים מצות ה' בכ"ז יצוייר שיעורר רחמיו ויכאיב לבו במיתת ילדים רכים, או יחוס וידאב לבו בהשחיתו השלל שהיה יכול להנות ממנו. אבל החמלה הוא ענין מחשביי, שחושב שאין מן הראוי והיושר להשחיתם ושלא בצדק צוהו הנביא דבר זה, זה עון פלילי כי רוצה להתחכם נגד ה' וע"כ צוהו בל תחמול עליו, ר"ל אל תחשוב מחשבה שראוי לקיימו ושלא להשחיתו, ובאמת בזה נכשל שאול שחמל על אגג ועל מיטב הצאן ובזה הראה כי האמונה מתרופפת בידו שאל"כ לא היה חושב שראוי לחמול על אויבי ה' וע"י מחשבתו זאת חטאו גם בפועל

מדרש רבה בראשית פרשה סג

.. אדמוני, אמר ר' אבא בר כהנא כאלו שופך דמים. וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב (שמואל־א טז יב) וישלח ויביאהו והוא אדמוני, נתירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו, אמר לו הקדוש ברוך הוא עם יפה עינים, עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג.

5. מדרש רבה קהלת פרשה ז'

.. התחיל מדיין הוא כנגד בוראו, ואמר כך אמר הקדוש ברוך הוא לך והכית את עמלק, אם אנשים חטאו, הנשים מה חטאו, והטף מה חטאו, והבקר ושור וחמור מה חטאו. יצאת בת קול ואמרה אל תהי צדיק הרבה יותר מבוראך. ורבנן אמרי התחיל מדיין כנגד עגלה ערופה, ואומר אמר הכתוב (דברים כא ד) וערפו שם את העגלה בנחל, הוא הורג והיא נערפת, אם אדם חטא בהמה מה חטאה. יצאת בת קול ואמרה אל תהי צדיק הרבה.

ר' שמעון בן לקיש אומר כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי, סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן. ומנין שנעשה אכזרי במקום רחמן, שנאמר (ש"א כב יט) ואת נב עיר הכהנים הכה לפי חרב, ולא תהא נב כזרעו של עמלק.

מסכת מגילה דף יג

משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה לשני בני אדם לאחד היה לו תל בתוך שדהו ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו בעל חריץ אמר מי יתן לי תל זה בדמים בעל התל אמר מי יתן לי חריץ זה בדמים לימים נזדווגו זה אצל זה אמר לו בעל חריץ לבעל התל מכור לי תילך אמר לו טול אותה בחנם והלואי ויסר המלך את טבעתו אמר רבי אבא בר כהנא גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל שכולן לא החזירום למוטב ואילו הסרת טבעת החזירתן למוטב

6. מסכת מגילה דף טו

. אמר רבי אבא שלא כרת (ו) היה שבכל יום ויום עד עכשיו באונס ועכשיו ברצון וכאשר אבדתי אבדתי כשם שאבדתי מבית אבא כך אובד ממך ויעבור מרדכי אמר רב שהעביר יום ראשון של פסח בתענית ושמואל אמר דעבר ערקומא דמיא ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות בגדי מלכות מיבעי ליה אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא *מלמד שלבשתה רוח הקודש כתיב הכא ותלבש וכתיב התם *ורוח לבשה את עמשי

9. אור החיים [illegible]

מעשה הזה יוליד טבע האכזריות בלב האדם, כמו שספרו לנו הישמעאלים כת הרוצחים במאמר המלך כי יש להם חשק גדול בשעה שהורגים אדם ונכרתה מהם שרש הרחמים והיו לאכזר, והבחינה עצמה תהיה נשרשת ברוצחי עיר הנדחת לזה אמר להם הבטחה שיתן להם ה' רחמים הגם שהטבע יוליד בהם האכזריות מקור הרחמים ישפיע בהם כח הרחמים מחדש לבטל כח האכזריות שנולד בהם מכח המעשה. ואומרו ורחמך העיר בזה שכל זמן שהאדם הוא בגדר טבע אכזרי כמו כן יתנהג ה' עמו שאין ה' מרחם אלא לרחמן:

11. בן איש חי מגילה טו

. אם אומר דבר תורה ואינו אומרו בשם אומרו, זה יהי' מחמת גאוה שרוצה להתגאות בטלית אחרים, שיחשבו העולם שדבר זה הוא המחדש אותו מדעתו, ולפ"ז המדקדק לומר דבר בשם אומרו הרי זה מואס בגאוה ולומד תורה לשמה

12. [illegible]

. כ"א מתוך עמק ההכרה ב"ה בערך הדבר, ובחובה הגדולה שאני מרגיש שמוטלת עלי בזה, אחרי שלא רבים - או מועטים - הם בעלי־ההכרה בזה ובפרט שיחדור הענין לתוכם כמו אלי. ולפי שאסור לאחר את הדבר, להניחו ולעזבו, אסור להתרשל בענין זה, שבאמת הוא ראש צרכי היהדות ההכרחיים בפרט בדורנו, לכן למרות קצת הכרתי ב"ה בצעירותי ודלותי ופחיתות ערכי - יזכני השי"ת להתרומם ולהתעלות יותר ויותר ולהכיר יותר ויותר את מצבי - למרות זה אני מוצא לי החובה העז והאמץ ב"ה, ואיני פוסק מלעורר ולחזק גם את עצמי וגם את כל תמימי־דעינו, ואשר יוכלו להיות תמימי־דענו, וככל האפשר בכל מקום ושעת הכשר איני חושך בזה כל עמל שהוא ב"ה, כן יעזרני ויחזקני גם להבא, ויזכנו מהר לראות את אדיר־חפצנו חי וקים, בשלמות ובשכלול, למען עמו ונחלתו ולמען שמו הגדול. ואמנם, כפי שאני מקוה וכפי הנראה כן יקום וכן יהיה בקרוב בעה"י.

[illegible]

2. ספר שמואל א' טו

א ויאמר שמואל אל־שאול אתי
שלח יהוה למשחך למלך על־עמו על־ישראל ועתה
ב שמע לקול דברי יהוה: כה אמר יהוה צבאות
פקדתי את אשר־עשה עמלק לישראל אשר־שם לו
ג בדרך בעלתו ממצרים: עתה לך והכיתה את־עמלק
והחרמתם את־כל־אשר־לו ולא תחמל עליו והמתה מאיש
עד־אשה מעלל ועד־יונק משור ועד־שה מגמל ועד־
ד חמור: וישמע שאול את־העם ויפקדם בטלאים
ה מאתים אלף רגלי ועשרת אלפים את־איש יהודה: ויבא
שאול עד־עיר עמלק וירב בנחל:

המשך שמואל א' טו

יז ויאמר שמואל הלוא אם־קטן אתה
בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך יהוה למלך על־
יח ישראל: וישלחך יהוה בדרך ויאמר לך והחרמתה את־
יט החטאים את־עמלק ונלחמת בו עד־כלותם אתם: ולמה
לא־שמעת בקול יהוה ותעט אל־השלל ותעש הרע
כ בעיני יהוה: ויאמר שאול אל־שמואל אשר
שמעתי בקול יהוה ואלך בדרך אשר־שלחני יהוה ואביא
כא את־אגג מלך עמלק ואת־עמלק החרמתי: ויקח העם
מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח ליהוה אלהיך
כב בגלגל: ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעלות
וזבחים כשמע בקול יהוה הנה שמע מזבח טוב להקשיב
כג מחלב אילים: כי חטאת־קסם מרי ואון ותרפים הפצר יען
מאסת את־דבר יהוה וימאסך ממלך:

3. מגילת אסתר ט'

כא לקים עליהם
להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום־
כב חמשה עשר בו בכל־שנה ושנה: כימים אשר־נחו בהם
היהודים מאיביהם והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה
ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלח
כג מנות איש לרעהו ומתנות לאבינים: וקבל היהודים את
כד אשר־החלו לעשות ואת אשר־כתב מרדכי אליהם: כי
המן בן־המדתא האגגי צרר כל־היהודים חשב על־היהודים
כה לאבדם והפל פור הוא הגורל להמם ולאבדם: ובבאה
לפני המלך אמר עם־הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר־
חשב על־היהודים על־ראשו ותלו אתו ואת־בניו על־העץ:
כו על־כן קראו לימים האלה פורים על־שם הפור על־כן על־
כל־דברי האגרת הזאת ומה־ראו על־ככה ומה הגיע אליהם:
כז קימו וקבל היהודים עליהם ועל־זרעם ועל כל־הנלוים
עליהם ולא יעבור להיות עשים את־שני הימים האלה
כח ככתבם וכזמנם בכל־שנה ושנה: והימים האלה נזכרים
ונעשים בכל־דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה
ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים
כט וזכרם לא־יסוף מזרעם: ותכתב אסתר המלכה
בת־אביחיל ומרדכי היהודי את־כל־תקף לקים את אגרת
ל הפרים הזאת השנית: וישלח ספרים אל־כל־היהודים אל־
שבע ועשרים ומאה מדינה מלכות אחשורוש דברי שלום
ואמת:

סוף מגילת אסתר י'

ג . כי
מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי
לרב אחיו דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל־זרעו:

www.meirtv.co.il ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות